

עין משפט
גור מצוה

כמו:

דריכה. בפרק הזהב (לקמן דף נח.) גבי בני העיר ששלחו את שקליהן: **נדמי אצידה**. שמכרה לאחר שנטפל זה כמו שאמרו חכמים: **אצל מעות אצידה**. כגון שמאל מעות זכים או שלש מטבעות עשוין כמגדלין: **בתנ"י אחס לשלשים יוס**. שמתעפשין כששוהים מלפוחתן וכל ספרים שלהן היו עשוין ^(ט) בגליון: **גוללן**. מתחילתן לסופן שיכנס בהן האויר: **בסחלה**. מה שלא למד מפני שזריך להשהותו לפניו: **ולא יקרא אחר עמו**. לפי שזה מושך אללו וזה מושך אללו ונקרע: **שועסה ללרכה**. לשלוט בה אויר שלא תכלה ולא תאכלנה עש: **ללרכן**. שמתעפשים בקרקע

שזריך לתמן בקרקע כדאמרין לקמן^(י) שזו היא שמירתן ולפיכך משתמש בהם לפרקים: **אצל לא לשחקן**. לא ישתמש בהן זמן ארוך שישחקן אחי"ר בלע"ז: **לא יגע בןן**. זהב אינו מתעפש בדרך וחזוכים שמא ישביר: **שאיין דרכו ליעול**. דבר שגנאי הוא לו שאדם חשוב הוא ואין דרכו ליעול קופה שלו להכניסה מן החוץ לבית שמור לא יעול ופטור מהשבת אצידה דילפינן^(י) מוהתעלמות: **גב' ני בר חנו**. בצית פלוני

העושה תפילין מזויין לימכר ויחזור ויקנה מן הדמים: **גוללו**. בכל שנים עשר חדש פעם אחת: **אס בשצילו פסחו**. כולה מפרש לקמיה:

קבב ז ח מיי פ"ג שם פ"ג ה' יד סמנ שם טושי"ע ח"מ י"ח רסן סקיף כח [נד אלכס כחן ונהלכות תפילין דף עה].

קל ט מיי פ"א מהל' שמירות הלכה ד טושי"ע ח"מ ס' שמנ: קלא י מיי פ"ו מהל' שאלה ופקדון הל' ד ופי"ג מהלכות אגדה הלכה יג סמנ עשין עד פח טושי"ע ח"מ ס' רלצ סקיף כ:

קלב ב מיי פ"א מהל' שמירות הלכה ד סמנ עשין עד טושי"ע ח"מ ס' שמנ: קלג ל מיי שם סמנ שם טושי"ע ח"מ ס' שז סקיף ד:

קלד ג מיי פ"ו מהל' שאלה ופקדון הלכה ד סמנ עשין פח טושי"ע ח"מ ס' רלצ סקיף כ:

קלה ג ס מיי פ"ג מהל' גולה ואגדה הלכה יא ופי"ו מהלכות שאלה ופקדון הל' ד סמנ עשין עד טושי"ע ח"מ ס' רסן סקיף יח ופי"ו רלצ סקיף כח:

לעזי רש"י

אחי"ר ואשי"ר^(י). שחוק (כאן כלי בית של מחבת).

רבינו חננאל

אמר ר' יהודה אמר שמואל הלכה כר"ט והני מילי דמי אבידה כגון שבצא אבידה ומטפל בה הזמן שאמרו חכמים ואחר כך מוכרה בב"ד הוואל וטרח בה שרו ליה לאישתמושי בהו והשכר לעצמו אבל מצא צורו ובתוכו מעות לא שרו ליה לאישתמושי בהו וכן וזוי דיתמי דהוו מופקדין גביה לא שרו ליה רבנן לאישתמושי בהו מההוא מעשה דרחבה דפריש בשמעתא דא וזכר פירשנוהו בפ' הכונס צאן לדיר ביאור יפה וכי כרב יוסף קיימא לן בהא דאמר שומר אבידה כשומר שכר הוא: **בתנ"י** מצא ספרים קורא בהן אחד לל' יום וכו'. אמר שמואל המוצא תפילין שם דמיהן ומניחן מאי טעמא דהא בבי בר חבו שכיחי תפילין ואם בעינא ובני ויהבי ליה אבל

ספרים גוללן ומניחן אצלו עד שיבא בעליהן ויחגו סימנים ויקחום. ת"ר השואל ספר תורה מחבירו לא ישאילנו לאחרים. ומקשי מאי אריא ספר תורה אפי' כל מילי נמי דהא אמר ר' שמעון בר לקיש פרק כל גט שנכתב הלכה ואם אמר לו טול לי ממנה חפץ פלוני לא ישלחנו ביד אחר כאן שנה דאין השואל רשאי להשאיל ולא השוכר רשאי להשכיר כיון דכל מתניתא

אלו מציאות פרק שני בבא מציעא

דריכה. בפרק הזהב (לקמן דף נח.) גבי בני העיר ששלחו את שקליהן: **נדמי אצידה**. שמכרה לאחר שנטפל זה כמו שאמרו חכמים: **אצל מעות אצידה**. כגון שמאל מעות זכים או שלש מטבעות עשוין כמגדלין: **בתנ"י אחס לשלשים יוס**. שמתעפשין כששוהים מלפוחתן וכל ספרים שלהן היו עשוין ^(ט) בגליון: **גוללן**. מתחילתן לסופן שיכנס בהן האויר: **בסחלה**. מה שלא למד מפני שזריך להשהותו לפניו: **ולא יקרא אחר עמו**. לפי שזה מושך אללו וזה מושך אללו ונקרע: **שועסה ללרכה**. לשלוט בה אויר שלא תכלה ולא תאכלנה עש: **ללרכן**. שמתעפשים בקרקע שזריך לתמן בקרקע כדאמרין לקמן^(י) שזו היא שמירתן ולפיכך משתמש בהם לפרקים: **אצל לא לשחקן**. לא ישתמש בהן זמן ארוך שישחקן אחי"ר בלע"ז: **לא יגע בןן**. זהב אינו מתעפש בדרך וחזוכים שמא ישביר: **שאיין דרכו ליעול**. דבר שגנאי הוא לו שאדם חשוב הוא ואין דרכו ליעול קופה שלו להכניסה מן החוץ לבית שמור לא יעול ופטור מהשבת אצידה דילפינן^(י) מוהתעלמות: **גב' ני בר חנו**. בצית פלוני

העושה תפילין מזויין לימכר ויחזור ויקנה מן הדמים: **גוללו**. בכל שנים עשר חדש פעם אחת: **אס בשצילו פסחו**. כולה מפרש לקמיה: **מאי אריא ספר**. שהוא נוח להסתקלק בנטשטוש וקריעה: **כחן שנה רבי**. במסקת גיטין (דף כט.) תנן השולח גט בדרך ישראל הרי זה משלחו ביד אחר ואם אמר לו טול חפץ פלוני הימנה לא ישלחנו ביד אחר שאין רצונו שיהא פקדונו ביד אחר ולאמר ר"ל עלה כחן שנה רבי במשנה זו למדנו רבי שקתם המשניות אין השואל כו' דבכולהו שייך למימר אין רצונו שיהא פקדונו ביד אחר: **מאי עבידסיה גביה**. קס"ד ללזכרו קאמר ולא לזורך ספר תורה דהא לזורך ספר תורה תנא ליה גוללו כל שנים עשר חדש להכי פריקנן מאי עבידמיה דהאי גבי ספר תורה לקרות זו לזורך עצמו: **אס כשהוא גוללו**. להנאת ס"ת פתחו וקרא זו מותר: **חדש שלשים יוס**. לנזק (יחזקין פ"ג, צריך. רמית (שם) צביא. שמי ששבים ופגלן (שם) מי שהניח לו אביו מעות. כלומר מי שלא טרח בממון וקל בעיניו ללזכו, וכו' אצידו (שם). ילבש בגדי פשתן. שכן יקרים ולפי דרכינו למדנו שמשפחה אלה מאכד ממון וזהר אדם ממש (שם). בכתנא דרמינא. יקר היה (שם).

והמדנו דרך ארץ דניעור קשה לה: **בחד**. באדם אחד אין ניעורו קורעה: שנים האוחזין בשני ראשים ומנערין ממתחין אותה יותר מדלי וקשה לה: **דעמרה**. [ב] קשה לה שנמתחת ונקרעת: **כסא דחרשין**. נוח לשמות כוס של מכשפות מכוס של מים פושרין. ואידי דלייירי במילי דרבי יוחנן בהלכות דרך ארץ נקט הני שמעתא: **לויז**. רומח: **ציציא**. כל דבר שנותנין לתוך המשקה או עשבים או מזלין או עקרי בשמים קרי **ציציא**: **ורוצה לאצדו**. ללמדנו בא שלא ירגיל אדם צדק שהעושה **דנפיס**

ס"ת אצל חבירו דינו כיון המוצא א' מנערה אחד לל' יום. וסוגיא לעזרה במאני דיתנא קשי להו וכוואני דעמרא בתרי אינשי או בחוטרא או בכל יומא קשי להו. אבל חז גברא ביומא חזא לל' יום מעלי להו. אמר ר' יוחנן כסא דחרשין ולא כסא דפושרין פי' נוח לו לאדם לשמות כוס ביש בו מיני כשפניות כדמתרגמינן מכשפה חרשא מלשותת כוס מים פושרין

מסורת הש"ס

א' לקמן מג. נח.
ב' (שבושע ל:), א' (מסכת סופרים פ"ה הל' טו),
ד' גיטין כט., ט' (נפסחים ד: בסויות יח: נח.),
ו' חולין פד: ו' (שם),
ח' נגיד פסחן כ"ל,
ט' (דף מב.), י' (למקנ ל.),
ס' שיער לדף ל.), ט' (וע"ע מוס' שבת כ: ד"ה חנו).

הגהות הב"ח

א' נב' בי רחבה הוא להו הנחו וכו' אתר לקמיה דרבי יוסף אמרו ליה וכו' אמר להו הכי אמר וכו' דאשרי לבי כ"ל ויצי' ופאשריי גורם ביד כתנא ה"ל הנחו וזוי דתמי חתא הכל גשון יחד:
ב' רש"י ד"ה אחת וכו' היו עשוין בגלילה הס"ד:

הגהות הגר"א

[א] רש"י ד"ה בענין אחד כו. כיצ וכן פי' הרא"ש אצל הרמב"ם פי' להפך:
[ב] שם ד"ה דעמרא קשה כו. כיצ אצל ר"ף ורמב"ם וע"פ פי' להפך:

מוסף רש"י

שאיין דרכו ליטול. אס היה שלו, הרי זה לא יטול. אינו מוחרג עליו בלא מכל להפעלם שנאמר והתעלמם. עשמים שאלה מתעלם (שבועות ל:). בר הבב. מוכר תפילין הוא (מגילה יח:). נוחא ליה לאינש דתייעבד מצוה בממוניה. שאין חקר ביה כלס (בבבורת נח. מכת"י). כסא דחרשין ולא כסא דפושרין. טוב לשמות כוס של מכשפות ולא לשמות כוס של מים פושרין. שרעים הם לנזק (יחזקין פ"ג, צריך. רמית (שם) צביא. שמי ששבים ופגלן (שם) מי שהניח לו אביו מעות. כלומר מי שלא טרח בממון וקל בעיניו ללזכו, וכו' אצידו (שם). ילבש בגדי פשתן. שכן יקרים ולפי דרכינו למדנו שמשפחה אלה מאכד ממון וזהר אדם ממש (שם). בכתנא דרמינא. יקר היה (שם).

רבינו חננאל (המשך)

דשנאה ר' חייא אמרי ר' לא שנאה ר' חייא מנין ליה וזו שנויה במשנת ר' חייא ור' הושעיה הכי ב' אין השואל רשאי להשאיל ולא השוכר להשכיר ולא השואל רשאי להשכיר ולא השוכר רשאי להשאיל ולא זה המופקדין אצלו רשאי להפקיד אצל אחר אלא אם נתנו בעלים דשות לפיכך הוצרך ריש לקיש לפרש שגם זה שנאה ר' ואסקוה ואפי' ספר תורה דמצוה הוא לא ישאיל. ב' פותחו וקורא בו כדי לעזור אבל לא ילמד בו. וכן המפקיד

^[1] והוא בתוספתא למסילתין כרפ"ג. ג' נראה דדיבור הזה שייך אמר דיבור וכן המפקיד ס"ת וקלי המפקיד ס"ת ודו"ק. ג' נראה דל"ל [מלא כסות].